

ผลการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดาลโครซ
เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
INTERNATIONAL MUSIC LEARNING RESULTS ACCORDING TO THE
CONCEPT OF DALCROZE TO DEVELOP MUSIC PRACTICE SKILLS OF
MATHAYOMSUKSA 2 STUDENTS

กฤษฎีทิณฑ์ ขจรวงศ์สถิต¹ ชวนพิศ รักษาพุก²

Krittin Kajonwongsatit¹ Chuanpit Raksaphuk²

^{1,2} คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum Rajabhat University

e-mail: pminkmusic@gmail.com, chuanpit_eid@gmail.com

Received: December 26, 2024 Reviewed: February 21, 2024 Revised: April 19, 2024 Accepted: April 24, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรีวิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติทางดนตรีที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนเนรมิตศึกษา จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการกิจกรรมรายวิชาเพิ่มเติม วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางดนตรี จำนวน 4 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบวัดทักษะปฏิบัติแบบมาตราส่วนประมาณค่าในการวัดและประเมินผล ทักษะการปฏิบัติทางดนตรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติที่แบบสองกลุ่มที่สัมพันธ์กัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 84.86 / 85.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีการเล่นและการสร้างสรรค์ ได้คะแนนร้อยละ 85.28 รองลงมาการฟังและการเคลื่อนไหวตามจังหวะ

ได้คะแนนร้อยละ 80.83 การขับร้อง ได้คะแนนร้อยละ 80.56 และการอ่านและการเขียน ได้คะแนนร้อยละ 76.11 โดยมีค่าร้อยละเฉลี่ยรวมของคะแนนเต็มเท่ากับ 80.69

คำสำคัญ: แนวคิดของดัลโครซ ทักษะปฏิบัติทางดนตรี ดนตรีสากล

Abstract

The research objectives were: 1) To develop an international music subject's learning management plans based on Dalcroze's concept of Mathayomsuksa 2 students according to the efficient criteria of 80/80. 2) To compare the academic achievement of Mathayomsuksa 2 students before and after using an international music subject's learning management based on Dalcroze's concept. 3) To study the musicianship skills of Mathayomsuksa 2 students after using an international music subject's learning management based on Dalcroze's concept. The sample used in this research was a classroom of Mathayomsuksa 2, who studied in the first semester, academic year 2023 at Neramitsuksa School, employed by cluster random sampling. The research instruments were 1) International music subject learning management plans based on Dalcroze's concept of Mathayomsuksa 2 students, with 4 hours in each plan, a total of 16 hours. 2) Learning achievement test and 3) Rating scales assessment test on musicianship. Data analysis included percentage, mean, standard deviation, and the hypotheses were tested by t-test (dependent samples). The research results indicated that: 1) The efficiency of international music subject's learning management had the efficiency 84.86/85.93, higher than the specified criteria 80/80. 2) Learning achievement of Mathayomsuksa 2 students on international music subject, after learning was higher than before statistically significant at the level of .05. 3) Musicianship skills of Mathayomsuksa 2 students, it was found that the students had the scores on playing the musical instruments and creativity at 85.28 percent, followed by listening and movement at 80.38 percent, singing at 80.56 percent and reading and writing at 76.11 percent and the percentage mean of full scores at 80.69 percent.

Keywords: Dalcroze's concept, musicianship skills, international music

บทนำ

ดนตรี เป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น โดยสร้างสรรค์จากการเลียนแบบเสียงจากธรรมชาติ และการสร้างสรรค์จากจินตนาการของตนเอง ดนตรีนอกจากจะใช้เพื่อความบันเทิงแล้วยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ให้มี ความสมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช ซึ่งมีใจความตอนหนึ่งว่า “..การดนตรีเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่สามารถก่อให้เกิดความปิติ ความสุข ความยินดี ความพอใจได้มากที่สุด หน้าทีของนักดนตรีนั้นคือ ทำให้ผู้ฟังเกิดความพอใจความครึกครื้น ความอดทนความขยัน มีความเข้มแข็ง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือ นอกจาก จะสร้างความบันเทิงแล้ว ควรแสดงในสิ่งที่จะเป็นทางสร้างสรรค์ เช่น ชักนำให้คนเป็นคนดีด้วย...” (กรมศิลปากร, 2560, น. 20) จึงอาจถือได้ว่าการเรียนรู้ดนตรี สามารถสร้างทักษะของมนุษย์ให้มีคุณภาพที่ดี ดำเนินชีวิตได้อย่างสันติสุขและมี ภูมิคุ้มกันตนเองที่จะเผชิญกับปัญหาต่างๆที่จะเกิดขึ้นได้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนที่กำหนดทิศทางการพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายและมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนในการ พัฒนาไปสู่มาตรฐานที่กำหนด มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพใน การศึกษาต่อและประกอบอาชีพโดยมุ่งหวังให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ และ สติปัญญา รวมถึงมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลเพื่อการแข่งขันในยุคปัจจุบัน หลักสูตรสถานศึกษายึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยสาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลาง สาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ท้องถิ่น และสาระสำคัญที่หลักสูตรสถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติม โดยจัดเป็นสาระการเรียนรู้รายวิชา พื้นฐานและสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย 3 สาระการเรียนรู้ คือ ทักษะศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ ซึ่งสาระการเรียนรู้ศิลปะมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง (โรงเรียนเนรมิตศึกษา, 2564, น. 35) การเรียนรู้วิชาดนตรีสากลจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะที่ช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ มีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนานักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 164) แต่การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลในปัจจุบัน จะมุ่งพัฒนานักเรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในด้านเนื้อหาสาระดนตรี จึงทำให้นักเรียนขาดทักษะและประสบการณ์เดิมของนักเรียน ทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายไม่สนใจเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ขาดทักษะทางดนตรี (มนัสพงศ์ ภูบาลชื่น, 2557, น. 352) ซึ่งหลักการที่สำคัญของทักษะทางดนตรี คือ การเรียนรู้ที่สามารถทำให้นักเรียนมีการรับรู้ พัฒนาความซาบซึ้งในสุนทรียรสของดนตรี และสามารถพัฒนาทักษะทางดนตรีได้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2545, น.1)



ทักษะการปฏิบัติทางดนตรีสากล จัดเป็นหัวใจของการศึกษาดนตรี ทักษะดนตรีแต่ละประเภทย่อมมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีควรมีการเสนอทักษะดนตรีต่าง ๆ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทักษะดนตรีประกอบไปด้วย การฟัง การร้อง การเล่น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์และการอ่าน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2540, น. 8-10) การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลในโรงเรียน ได้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งจัดการเรียนการสอนดนตรีสากล 1 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์โดยในรายวิชาดนตรีสากล ได้จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับจังหวะและการสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหว ระดับเสียง การอ่านโน้ตดนตรีสากล การขับร้อง ตลอดจนเปรียบเทียบเสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในบทเรียน มีทักษะการเล่นดนตรี เกิดความรู้สึกสุนทรีย์ในการฟังดนตรีประเมินคุณภาพงานดนตรีเข้าใจ การใช้และการบำรุงรักษาเครื่องดนตรีอย่างระมัดระวังและมีความรับผิดชอบ โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาวิธีสอนและวัตถุประสงค์การเรียนรู้จากสภาพปัญหาการเรียนการสอน คือระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เพียงพอ เนื่องจาก ในวิชาดนตรีเรียน 1 ชั่วโมงทำให้การเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นในทางทฤษฎี นักเรียนไม่ค่อยได้ปฏิบัติดนตรี จึงทำให้นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาทางทฤษฎีการเรียนดนตรีอย่างแท้จริงและที่สำคัญคือขาดทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีอีกด้วย (ชนกร มหัทธนะกุลชัย, 2556, น. 58) การจัดการเรียนการสอนดนตรีในสถานศึกษาในปัจจุบัน กำลังประสบปัญหาต่าง ๆ รอบด้าน ทั้งทางด้านงบประมาณสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน เครื่องดนตรีและสื่อ ประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อและนวัตกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้เป็นแนวทางในการเรียนและการฝึกปฏิบัติหลังจากการเรียนตามปกติในชั่วโมงเรียน ทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการแก้ไข (สัญญา จำปา, 2559, น. 34) สอดคล้องกับสถานศึกษาบางแห่งมีเครื่องดนตรีไม่ครบ บางแห่งมีบ้างก็ไม่สมบูรณ์ทำให้การเรียนรู้รายวิชาดนตรีสากล ยังขาดสื่อการสอนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งเป็นรูปธรรมและนามธรรม เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนไม่ให้ความสนใจในการเรียนไม่เห็นความสำคัญในเนื้อหาวิชา จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาดนตรีสากลของโรงเรียนขยายโอกาสในสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิเขต 2 ว่ามีสาเหตุมาจากปัจจัยหลาย อย่างเช่น การขาดแคลนสื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนไม่ได้ฝึกปฏิบัติและไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (สุรศักดิ์ ปวะภูสะโก, 2552, น. 16)

การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของดัลโครซเป็นการจัดการเรียนรู้อการสอนดนตรีที่มีความน่าสนใจและเหมาะสมคือวิธีการของดัลโครซเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางดนตรีใน 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ ยูริธึมมิกส์ (Eurhythmic) คือ การให้ผู้เรียนดนตรีได้มีโอกาสเรียนรู้จังหวะของดนตรี โดยอาศัยอารมณ์และความรู้สึกของผู้เรียน แล้วแสดงออกมาในรูปแบบลักษณะของการเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น การเดิน การวิ่ง และการกระโดด ไปตามความรู้สึกและอารมณ์ที่มีต่อเสียงดนตรี โซลเฟจ (Solfege) คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ดนตรีผ่านระบบตัวโน้ต

แบบ ซอล - ฟา โดยผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะในด้านการฟัง โดยเฉพาะการฟังเสียงดนตรีและการอ่านโน้ตเพลง จนเกิดความเข้าใจ ควบคู่ไปกับ การเคลื่อนไหวของร่างกายได้อย่างแท้จริง มิใช่เป็นเพียงการเคลื่อนไหวผ่านการจดจำของร่างกายและอิมโพรไวเซชัน (Improvisation) คือ การใช้เปียโน (Piano) เป็นเครื่องมือสำคัญ ในการสอนทักษะทางดนตรีให้กับผู้เรียน โดยระหว่างการเรียน การสอน คุณครูผู้สอนจะเล่นเปียโนให้กับผู้เรียนได้ฟัง เพื่อพัฒนาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทางจังหวะพร้อมกับพัฒนาความสามารถด้านการสร้างสรรค์ทางดนตรีโดยผ่านการฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ และการให้สัญญาณ หรือคำสั่งเป็นระยะๆ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561, น. 240-241)

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการจัดการการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดัลโครซเพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางดนตรี และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสนุกสนานกับกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาดนตรีสากล อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะปฏิบัติทางดนตรีให้แก่ตัวนักเรียนและเล่นดนตรีให้เป็นความชอบและเป็นพื้นฐานให้นักเรียนสามารถพัฒนาต่อด้วยตนเองได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดัลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดัลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติทางดนตรีที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดัลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดัลโครซมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีการวิจัย

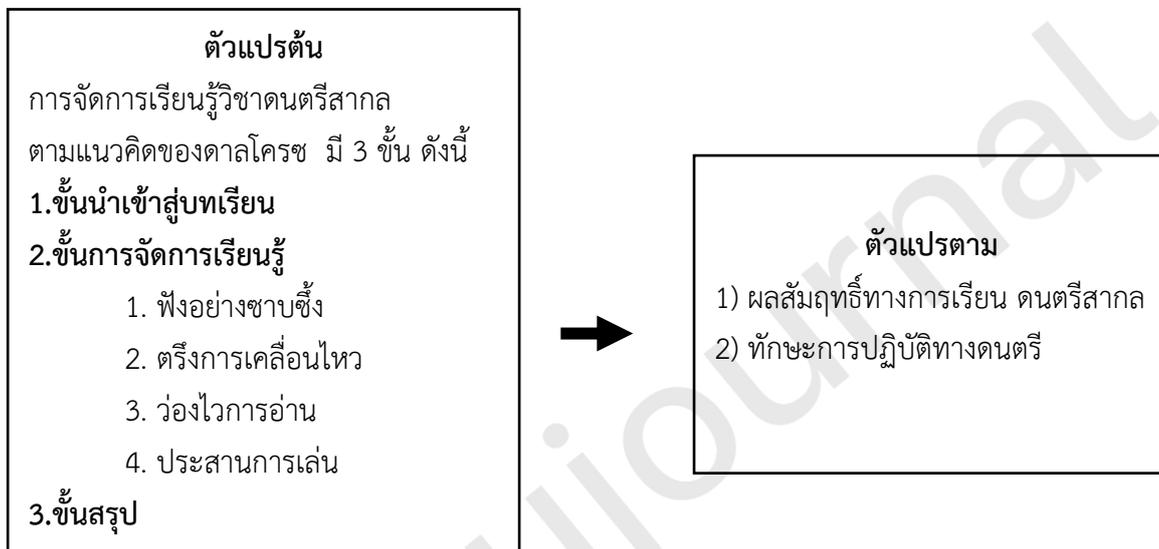
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเนรมิตศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 35 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเนรมิตศึกษา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน

นักเรียนจำนวน 18 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3. แบบแผนที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามแบบแผนการวิจัยแบบการทดลองแบบกลุ่มเดียว One – Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2539, น. 247)

| กลุ่มตัวอย่าง | ทดสอบก่อนสอบ | การจัดการเรียนรู้ | ทดสอบหลังสอบ |
|---------------|----------------|-------------------|----------------|
| E | T ₁ | X | T ₂ |

E แทน กลุ่มตัวอย่าง

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ตามแนวคิดของดาลโครซ

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

ภาพที่ 2 แบบแผนการวิจัย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางดนตรี จำนวน 4 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ ดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางดนตรี ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบวัดทักษะปฏิบัติแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ในการวัดและประเมินผล ทักษะการปฏิบัติทางดนตรี ซึ่งแบ่งประเด็นการวัดไว้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการอ่าน และเขียน 2) ด้านการเคลื่อนไหว 3) ด้านการขับร้อง 4) ด้านเล่นและการสร้างสรรค์

5. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและปรับปรุงตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพในเรื่องความถูกต้องความสอดคล้องของเนื้อหา จุดประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้คุณภาพมีทั้งหมด 4 แผน แผนละ 4 ชั่วโมงรวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง พบว่ามีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ที่ 3.51 ถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมมาก สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านการตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งมีข้อสอบผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ ตรวจสอบค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อ พบว่าข้อสอบ 30 ข้อ ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.50 - 0.78 และมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.44 – 0.89 นำข้อสอบที่เข้าเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยสูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.76 ถือว่าแบบทดสอบมีความเชื่อถือได้ จากนั้นจัดทำฉบับสมบูรณ์ แล้วนำแบบทดสอบไปทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบวัดทักษะปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 ประเด็นการวัด ได้แก่ 1) การฟังและการเคลื่อนไหวตามจังหวะ 2) การอ่านและการเขียน 3) การขับร้อง 4) การเล่นและการสร้างสรรค์ ได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านการตรวจสอบความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง 0.80 – 1.00 จากนั้น สร้างแบบวัดทักษะการปฏิบัติดนตรีฉบับสมบูรณ์ ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เตรียมความพร้อมและแจ้งให้ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางดนตรี
3. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ก่อนดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและได้ผ่านการหาคุณภาพแล้ว จำนวน 30 ข้อ บันทึกคะแนนทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนแต่ละคนเก็บไว้
4. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง โดยในระหว่างการจัดการเรียนรู้ของแต่ละแผน นักเรียนจะได้ทำแบบวัดทักษะปฏิบัติระหว่างเรียน และนำผลคะแนนจากแบบวัดทักษะปฏิบัติเก็บเป็นคะแนนเพื่อศึกษาพัฒนาการของนักเรียนว่า เมื่อได้รับการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของดาลโครซ มีการพัฒนาขึ้นหรือไม่
5. เมื่อดำเนินการทดลองเสร็จแล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิมที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) แล้วนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อตรวจสอบสมมติฐานที่กำหนด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล แผลผล และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

| รายการ | คะแนนเต็ม | จำนวนนักเรียน | ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) | ร้อยละ |
|---|-----------|---------------|-------------------------|--------|
| ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) | 80 | 18 | 67.89 | 84.86 |
| ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) | 30 | 18 | 25.78 | 85.93 |
| ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/ E_2) | | | 84.86/85.93 | |

จากตารางที่ 1 พบว่า การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 84.86 / 85.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

| กลุ่มตัวอย่าง | จำนวนนักเรียน | คะแนนเต็ม | ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) | ร้อยละ | S.D. | t | Sig. |
|---------------|---------------|-----------|-------------------------|--------|------|-------|-------|
| ก่อนเรียน | 18 | 30 | 17.17 | 57.22 | 3.94 | 14.73 | .000* |
| หลังเรียน | 18 | 30 | 25.78 | 83.52 | 2.39 | | |

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รายวิชาดนตรีสากลก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดาลโครซ มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน (\bar{x}) เท่ากับ 17.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 3.94 และค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (\bar{x}) เท่ากับ 25.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.39 จาก การ ท ด ส อ บ โดย ใช้ t-test dependent พบว่า ผล สัม ภ ู ท ี ท าง ก ร เ ร ย น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รายวิชาดนตรีสากลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติทางดนตรีที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ ผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติทางดนตรีที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

| ทักษะปฏิบัติคะแนนรวม 80 คะแนน | n | \bar{x} | S.D. | ร้อยละ |
|---------------------------------------|-----------|--------------|-------------|--------------|
| ด้านการฟังและเคลื่อนไหวตามจังหวะ (20) | 18 | 16.17 | 1.34 | 80.83 |
| ด้านการอ่านเขียน (20) | 18 | 15.22 | 0.88 | 76.11 |
| ด้านการร้อง (20) | 18 | 16.11 | 0.90 | 80.56 |
| ด้านการเล่นและสร้างสรรค์ (20) | 18 | 17.06 | 0.80 | 85.28 |
| คะแนนทักษะปฏิบัติทั้งหมด (80) | 18 | 16.14 | 0.98 | 80.69 |

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติทางดนตรีที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้รายวิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีการเล่นและการสร้างสรรค์ ได้คะแนนร้อยละ 85.28 รองลงมาการฟังและการเคลื่อนไหวตามจังหวะ ได้คะแนนร้อยละ 80.83 การร้อง ได้คะแนนร้อยละ 80.56 และการอ่านและการเขียน ได้คะแนนร้อยละ 76.11 โดยมีค่าร้อยละเฉลี่ยรวมของทุกด้าน เท่ากับ 80.69

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย ผลการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากล ตามแนวคิดของดาลโครซเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า มีประสิทธิภาพ 84.86 / 85.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการวิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนา ทักษะการปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบผ่านการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจนถูกต้องครบถ้วนก่อนนำมาใช้จริงและนักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้และเข้าใจการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2536, น. 23) คือ 1) การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนไปจากเดิมที่เคยยึดครูเป็นแหล่งความรู้หลัก มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากแหล่งการสอนต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ 3) การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ได้เปลี่ยนและขยายตัวออกไปเป็นสื่อการสอน 4) ปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และ นักเรียนกับสภาพแวดล้อม 5) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนมาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรมนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (เกษมสันต์ ตราชู, 2564, น. 67) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.55/82.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 33.96 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซมีค่าเฉลี่ยหลังทดลองรวมด้านเคลื่อนไหวร่างกายตามการเคลื่อนที่ของทำนองได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.68 รองลงมาด้าน อ่าน-เขียนโน้ตดนตรี ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 62.18 เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 59.09 และขับร้อง ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 58.86 โดยมีค่าร้อยละเฉลี่ยรวมของคะแนนเต็มเท่ากับ 69.25

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้ได้ยึดหลักการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสอนดนตรีที่สำคัญในหลักการของดาลโครซ (สิขณันต์เศก ย่านเดิม, 2558, น. 24) กล่าวคือ การเน้นการเคลื่อนไหว เพราะการเคลื่อนไหวสามารถแสดงถึงองค์ประกอบของดนตรีได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง

การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของดนตรี การจัดกิจกรรมที่อิงหลักการของดัลโครซจึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ดัลโครซมีหลักการสอนดนตรีโดยใช้การเคลื่อนไหวจังหวะเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรี ใช้ชื่อว่า “ยูริธึมมิคส์” (Eurhythmics) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตั้งใจฟังเสียงอย่างมีสมาธิและตอบสนองต่อองค์ประกอบของดนตรีง่ายๆในเรื่องจังหวะ ระดับเสียง ความดังเบา ความยาวสั้นนอกจากนี้ดัลโครซยังใช้หลักการสอนโซลเฟจ (solfège) ซึ่งเป็นการฝึกการอ่านและการฟังเพื่อจดจำระดับเสียงต่าง ๆ บนบรรทัดห้าเส้น รวมถึงการอิมโพรไว (Improvisation) ซึ่งเป็นการปฏิบัติกิจกรรมทางดนตรีในทันทีทันใด โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเอง ซึ่งช่วยส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามพัฒนาการของเด็ก วิธีสอนตามแนวทางของดัลโครซนี้ได้ชี้เด่นชัดว่ามีการให้ความสำคัญของการฝึกโสตประสาททางด้านต่างๆ เช่น จังหวะ ระดับเสียง ความแตกต่างของเสียงโดยใช้กิจกรรมการสอนยูริธึมมิค การสอนโซลเฟจ และการอิมโพรไว-ไวเซชั่นเป็นสื่อให้นักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียน และสามารถนำเรื่องที่เรียนไปประยุกต์ใช้ได้จริงนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สยาม จวงประโคน, 2564, น.56) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดัลโครซ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดัลโครซสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.55/82.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดัลโครซ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 33.96 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดัลโครซมีค่าเฉลี่ยหลังทดลองรวม ด้านเคลื่อนไหวร่างกายตามการเคลื่อนที่ของทำนองได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 71.68 รองลงมาด้าน อ่าน-เขียนโน้ตดนตรีได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 62.18 เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 59.09 และ ขับร้อง ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 58.86 โดยมีค่าร้อยละเฉลี่ยรวมของคะแนนเต็มเท่ากับ 69.25

3. ผลการศึกษาทักษะปฏิบัติทางดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีการเล่นและการสร้างสรรค์ ได้คะแนนร้อยละ 85.28 รองลงมาการฟังและการเคลื่อนไหวตามจังหวะ ได้คะแนนร้อยละ 80.83 การขับร้อง ได้คะแนนร้อยละ 80.56 และการอ่านและการเขียนได้คะแนนร้อยละ 76.11 โดยมีค่าร้อยละเฉลี่ยรวมของคะแนนเต็มเท่ากับ 80.69 ทั้งนี้ เนื่องจากการฝึกปฏิบัติทางดนตรีของนักเรียนซึ่งครูผู้สอนจะดูแล สังเกต ติดตาม แนะนำได้อย่างใกล้ชิดทุกกลุ่ม ซึ่งเป็นการสร้างเจตคติที่ดีของนักเรียนต่อการฝึกปฏิบัติ และพัฒนาทักษะการปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง โดยก่อนเริ่มฝึกปฏิบัติผู้สอนได้คิดค้นวิธีการเพื่อให้นักเรียนฟังท่วงทำนองก่อนแล้วลงมือฝึกปฏิบัติพร้อมกันไปอย่างช้าๆเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย โดยผู้สอนคอยควบคุมจังหวะและทำนองให้ จากนั้นผู้สอนจึงได้เพิ่มช่วงการฝึกตามลำพังให้แก่ นักเรียนมากขึ้น และเน้นย้ำให้นักเรียน

นำไปฝึกปฏิบัติในเวลาว่างเพื่อให้เกิดความชำนาญมากขึ้น ทั้งยังได้ฝึกทักษะการขับร้องทั้งในและนอกเวลาเรียน ซึ่งจะทำให้ นักเรียน เกิด ความ ชำนาญ มากขึ้น สอดคล้องกับ (เกษมสันต์ ตราชู, 2564, น. 67) ได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาทางทักษะอยู่ในเกณฑ์ระดับดี

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย ผลการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซ เพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยมีประเด็นในการเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การสอนอ่าน เขียนโน้ตดนตรีสากล และร้องเพลง ผู้สอนควรใช้เสียงที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน เพราะการใช้เสียงมีคุณสมบัติที่ทำให้การฟังและการเรียนรู้ดนตรีสากลเป็นเรื่องง่ายและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนใน ช่วงวัยต่างกัน

1.2 ควรนำเทคนิคการสอนที่หลากหลายเมื่อนำไปใช้ควรมีการปรับปรุงประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งให้มีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย จึงจะทำให้การเรียนการสอนดนตรีดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ผู้สอน กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเปรียบเทียบการเรียนการสอนดนตรีสากลตามแนวคิดของดาลโครซกับแนวคิดการสอนดนตรีสากลในรูปแบบอื่นๆ เช่นการเข้าไปเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในแพลตฟอร์มต่างๆ (Spotify, youtube music) เพื่อให้เห็นความแตกต่างและเกิดพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีพัฒนาการในการเรียนรู้ช้า และมีความบกพร่องทางสติปัญญา หรือผู้ที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้ นักเรียน ได้ความรู้ และมีการฝึกทักษะการปฏิบัติดนตรีของตนเองต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (2560). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับดนตรี**. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกษมสันต์ ตราชู. (2564). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของ ดาลโครซสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2536). การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อ
การสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15 (พิมพ์ครั้งที่ 12). นนทบุรี: ฝ่ายการพิมพ์
มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2540). สารสนเทศการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2545). สารสนเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2561). ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 10, ฉบับปรับปรุง).
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนกร มหัทธนะกุลชัย. (2556). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการปฏิบัติ วิชาดนตรี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการสอนทางตรง. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มนัสพงศ์ ภูบาลชื่น. (2557). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง คนตรี
พื้นบ้านอีสานชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวความคิดของโซลิตาน โคดาเย. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนเนรมิตศึกษา. (2564). หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเนรมิตศึกษาพุทธศักราช 2564.
ชัยภูมิ: อ.เจริญการพิมพ์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์
สุวีริยาสาส์น.
- สยาม จวงประโคน. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 40(4), 7-18.
- สัญญา จำปา. (2559). การพัฒนาทักษะปฏิบัติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสากล เรื่องแซ็กโซโฟน
ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.
- ลิชฉิมน์เศก ย่านเดิม. (2558). แนวคิดทฤษฎีการสอนดนตรี. วารสารศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , 19 (2), 21-31.
- สุรศักดิ์ ปวะภูสะโก. (2552). การพัฒนาคู่มือการสอนรายวิชาดนตรีสากล2 การปฏิบัติแซ็กโซโฟน
ช่วงชั้นที่ 4 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.